

Микола Габор

студент 3 курсу відділення правознавства
ВСП «Мукачівський фаховий коледж НУБіП України»

Проблеми правосвідомості та правової культури в Україні

Юридична наука в Україні стикається з низкою проблем, які впливають на її розвиток і практичне застосування. Основні проблеми юридичної науки в Україні можна охарактеризувати наступним чином:

- **Недосконалість законодавства та нормативно-правових актів.** Можна взяти до прикладу ККУ, а саме:

1. Стаття 364 "Зловживання владою або службовим становищем" Як і у випадку з попередньою статтею, ця норма також містить невизначені поняття, такі як "зловживання владою", що можуть трактуватися по-різному в різних випадках. Це створює можливості для суперечливих судових рішень.

2. Стаття 296 "Хуліганство"

Ця стаття описує хуліганство як "грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства", однак поняття "явна неповага до суспільства" та "грубе порушення громадського порядку" є досить суб'єктивними. Це може призводити до різних трактувань на практиці.

- **Фрагментарність та суперечливість законодавства (прийняття нових законів, що не відміняють норм старих):**

1. Закон України "Про судоустрій і статус суддів". У цьому законі встановлено нові правила щодо призначення та звільнення суддів, які в деяких аспектах можуть суперечити старим нормам, зокрема положенням Конституції України та законам, що регулюють дисциплінарну відповідальність суддів. Це створює правові колізії, які були предметом розгляду Конституційного Суду України.

2. Закон України "Про запобігання корупції". У цьому законі є положення, які суперечать деяким старим нормам адміністративного та кримінального законодавства. Наприклад, нові правила декларування майна і доходів для посадовців можуть вступати в колізію зі старими положеннями про комерційну таємницю та захист персональних даних.

- **Корупція у правовій системі**

Корупція є однією з найбільших проблем правової системи України. Вона підриває довіру до судової системи, правоохоронних органів та юридичних інститутів загалом. Це негативно впливає на ефективність правозастосування і правову захищеність громадян. Інколи судді виносять рішення які підривають віру у справедливість судової системи. Загалом у законодавстві більшості країн світу можна відзначити тенденцію до розширення поняття корупції, яке виходить за межі хабарництва і охоплює такі корупційні прояви, як непотизм (кумівство), патронаж, численні форми незаконного привласнення публічних коштів [5, с.59].

- **Недостатній рівень правової свідомості та культури**

До недостатньої правової культури можна віднести навіть порушення правил дорожнього руху. Багато громадян України регулярно ігнорують правила дорожнього руху, що призводить до численних аварій та небезпеки на дорогах. Типовими прикладами є перевищення швидкості, порушення правил паркування, перехід дороги у недозволених місцях або водіння у стані алкогольного сп'яніння. Також до недостатнього рівня правової культури і свідомості є незнання і нехтування своїми правами. Багато громадян не знають своїх прав, закріплених у Конституції та законах України, або не вміють їх захищати. Наприклад, працівники можуть терпіти незаконні дії роботодавців, не звертаючись до суду чи відповідних інспекцій через страх або переконання, що це марно.

- **Проблеми правового виховання та освіти**

Правова культура українського суспільства перебуває на стадії формування й потребує цілеспрямованої діяльності з її становлення та розвитку. Стаття 1 Конституції України проголошує Україну незалежною, демократичною, соціальною й правовою державою. Але побудувати правову державу складно в країні, де існує злочинність, тіньова економіка, недовіра громадян до правоохоронних органів, нігілістичне ставлення до законності й права загалом. Є нагальна потреба в підвищенні рівня правосвідомості і правового виховання [2-3, с.29-30].

- **Проблеми імплементації міжнародних норм у національне законодавство**

Існує розрив між міжнародними зобов'язаннями України та їх реалізацією в національному праві. Відсутність чіткої інтеграції міжнародних норм у публічно-правову сферу національного законодавства призводить до труднощів у їх застосуванні та неоднозначного тлумачення.

- **Проблеми дотримання принципу верховенства права**

Верховенство права – фундаментальний принцип, який передбачає рівність усіх і кожного перед законом та неминучість покарання за його порушення. Ст. 48 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» визначено, що суддя здійснює правосуддя на основі Конституції та законів України, при цьому керуючись принципом верховенства права. Верховенство права, будучи одним з основних принципів демократичного суспільства, передбачає судовий контроль над втручанням у право кожної людини на свободу. Проте суди достатньо часто приймають суперечливі рішення [1] .

Отже, для подолання цих проблем необхідно проводити системні реформи, спрямовані на стабілізацію законодавства, покращення правозастосування, боротьбу з корупцією та підвищення рівня правової культури й освіти.

Література

1. <https://www.viaduk.net/clients/vs.nsf/0/EA724CB626C9EAB1C225762B0049C468>
2. <https://www.kmu.gov.ua/reformi/verhovenstvo-prava-ta-borotba-z-korupciyeu>
3. http://www.lsej.org.ua/1_2019/7.pdf
4. http://www.juris.vernadskijournals.in.ua/journals/2013/2-1-2_2013/11.pdf
5. https://arm.naiiu.kiev.ua/books/atikorruption/lectures/lecture_1.htm
6. <https://ccu.gov.ua/storinka-knygy/35-diya-normatyvno-pravovogo-akta-v-chasi>
7. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
8. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
9. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**